

Lita på dig själv

"Alla andra kan ha fel, och du kan ha rätt". Ett av mina favoritcitater, som jag har hittat i en bok av prästen Annika Borg. För mig är det en uppmaning att notera vad som händer och våga lita på mina egna slutsatser.

År 2009 kunde man se en minskning av koldioxidutsläppen, visserligen inte mycket, men fullt märkbart. Förklaringen var förstås inte att klimatförhandlingarna äntligen hade lyckats, utan orsaken var väldigt mycket enklare. Finanskris, lågkonjunktur och krympande BNP hade en omedelbar och positiv effekt för klimatet.

Denna ljusa bild vändes brutalt i sin motsats häromveckan då USA:s energimyndighet redovisade värden för det senaste året. Aldrig någonsin hade utsläppen av växthusgaser stigit så mycket som mellan åren 2009 och 2010. Kina, USA och Indien var de länder som gav de största bidragen till att utsläppen globalt ökade med sex procent.

Som siffermänniska väcktes min nyfikenhet. Hur mycket hade BNP rört sig ner och upp de senaste åren och skulle jag kunna se några likheter med hur utsläppen av koldioxid åkt berg och dalbana? På IMF:s webbplats fanns svaren. I deras World Economic Outlook hittade jag ett jättelikt excelark med ekonomiska data för all världens länder. Att hitta det jag var ute efter var inte så svårt som jag hade fruktat. På första raden fanns siffran som ansågs viktigast - den globala tillväxten.

Min förutfattade mening att BNP och utsläpp av växthusgaser skulle följas åt visade sig stämma bättre än jag hade trott. När utsläppen det senaste året ökade sex procent steg BNP med fem procent. Över två år, mellan 2008 och 2010, blev det närmast osannolika resultatet att både utsläpp av växthusgaser och ekonomisk tillväxt landade på identiska 4,4 procent upp.

Detta kan tyckas som en tråkig sifferexercis, men det finns en hel del intressant som döljer sig bakom IMF:s torra redovisning. Både skrivet i klartext och inte minst mellan raderna.

Ofta hör man att tillväxten är nödvändig för att vi skall kunna ha råd med de smarta tekniska lösningarna som skall rädda både klimat och miljö. Siffrorna jag hittade talar ett annat språk. Decoupling, att samtidigt ha en expanderande ekonomi och minskande miljöbelastning, är inget annat än en vacker, men tyvärr orealistisk illusion.

Den senaste rapporten från IMF dateras september 2011 och då hade Grekland varit på löpsedlarna ett bra tag och för de flesta var det övertydligt att vi var på väg in en andra våg av ekonomisk nedgång efter finanskrisen år 2008-2009. Det var därför inte så förvånande att rapporten hade rubriken "Slowing Growth, Rising Risks". I skenet av detta var det lite spännande, då jag noterade att de inte bara tittade i backspeglarna, utan också gav en prognos för de kommande sex åren.

Skulle de visa ett scenario med krympande BNP och en ekonomi som anpassar sig till de gränser planeten sätter upp. Även om jag inte hade så stora förhoppningar fanns ett litet hopp om en rimlig bedömning. Men, ack nej, deras kurvor fortsatte att peka brant uppåt. För vartenda år fram till år 2016 tror dessa herrar på en stabil tillväxt på mellan fyra och fem procent.

För mig är det fascinerande hur välbetalda ekonomer utan att skämmas hävdar att världsekonomin på mindre än ett decennium skall växa med ytterligare 35 procent. Och detta i en värld där tillgången på energi är hotad, naturresurser svinar, ekologiska gränser sprängs och det finansiella korthuset riskerar att rasa.

Det krävs ingen högre utbildning eller professors titel för att se de tydliga mönstren. Däremot krävs det bildning och mod för att hävda att de lösningar som har fungerat i hundra år inte längre är möjliga. Lita på vad du ser. Du har antagligen rätt.

Stellan Tengroth